

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	13	2	15,38
2018	8	1	12,50
2019	9	2	22,22
2020	10	2	20,00
2021	15	2	13,33
2022	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	4	19,05
2018	n.a.	2	7,41
2019	n.a.	3	11,54
2020	n.a.	1	4,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	12	2
2018	12	0
2019	9	2
2020	12	2
2021	9	2
2022	10	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

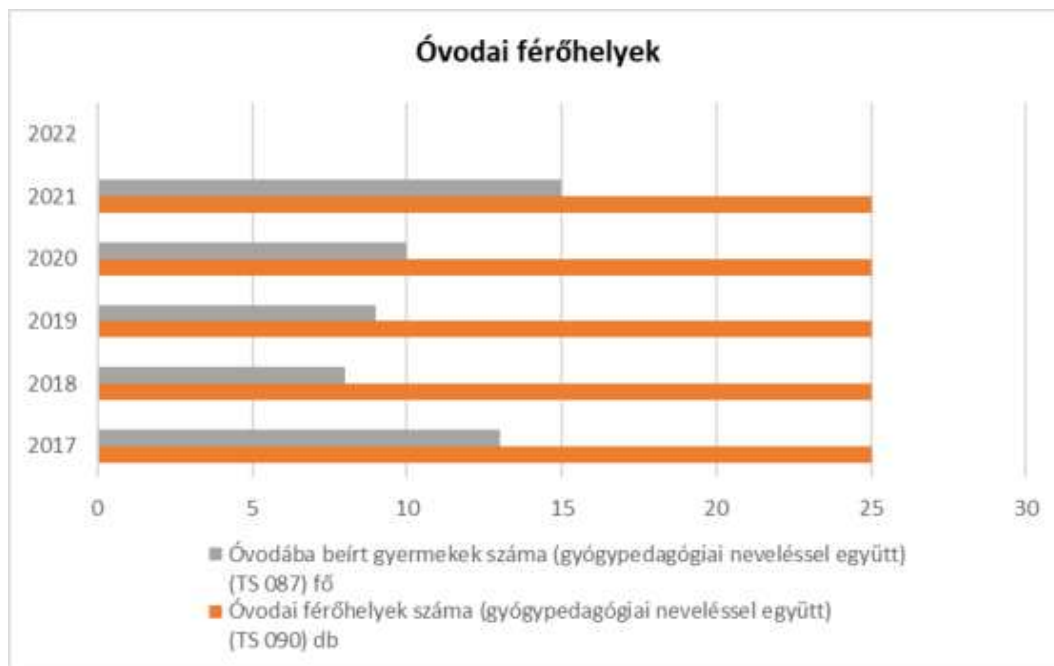

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

2022. szeptember 01. napjától a Szeged-Csanád Egyházmegye fenntartásába került a Tarhosi Általános Iskola, melynek következtében fokozatosan visszaáll a felső tagozatos oktatás az iskolában és újra indulhat ének-zene tagozat is a 2024/25-ös tanévben. A pedagógusok között fejlesztőpedagógus, valamint drámajáték-vezető végzettségű is található.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	25	1	13	0	0	13
2018	n.a.	1	25	1	8	0	0	8
2019	n.a.	1	25	1	9	0	0	9
2020	n.a.	1	25	1	10	0	0	10
2021	n.a.	1	25	1	15	0	0	15
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés								

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A településen működő oktatási és nevelési intézményekben hátrányos megkülönböztetésben nem részesülnek gyermekek, az óvodai és iskolai csoportokban szegregáció nincs, integrált nevelés, oktatás folyik.

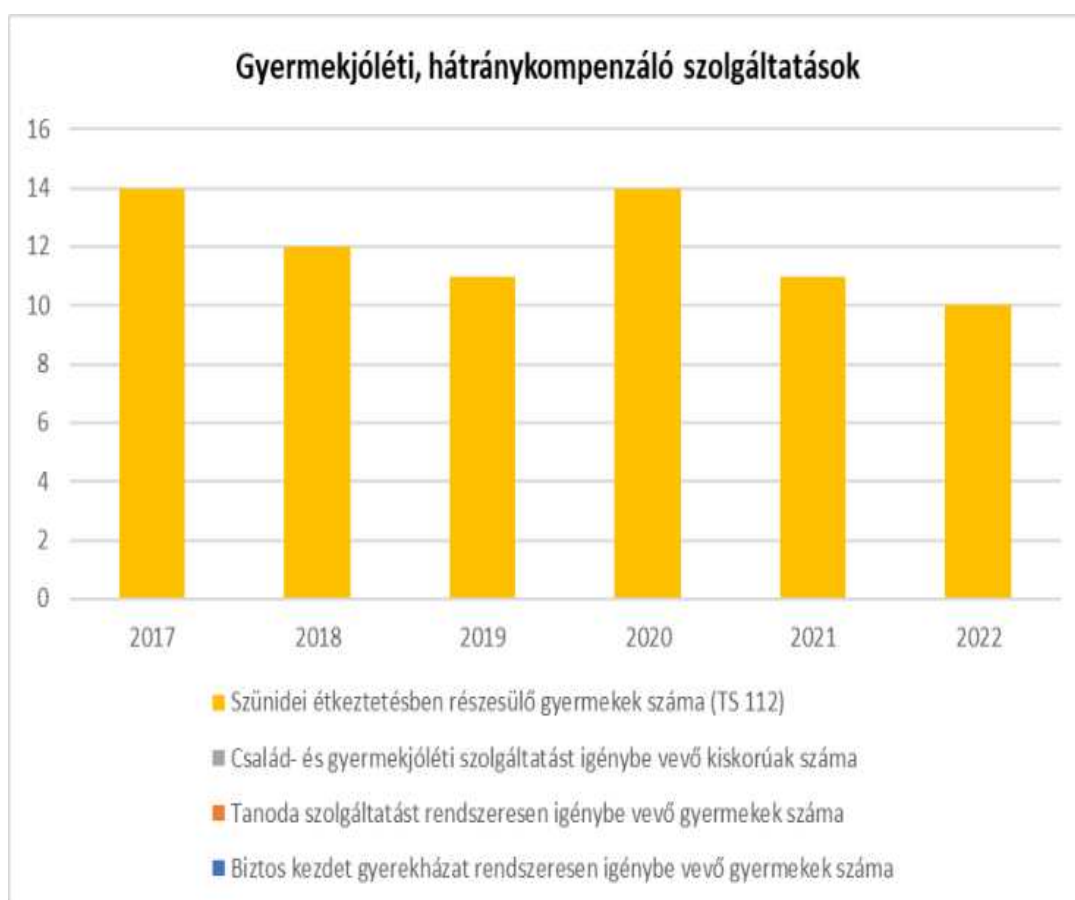
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések;

Tarhos településen egy általános iskola működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, versenyek, vetélkedők, iskolai sportkörök, hagyományörző tevékenységek, tanulmányi kirándulások, iskolai könyvtár keretében biztosítja az iskola a tanulók számára a szabadidő tartalmas, értékes eltöltését.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	14
2018	n.a.	n.a.	n.a.	12
2019	n.a.	n.a.	n.a.	11
2020	n.a.	n.a.	n.a.	14
2021	n.a.	n.a.	n.a.	11
2022	n.a.	n.a.	n.a.	10
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorú gyermekek	Jelzőrendszer hatékony együttműködése. A jelzésre kötelezettek haladéktalan kapcsolatfelvétele a gyermekjóléti szolgáltatóval
Nem biztonságosan használja a 6-12 év közötti korosztály az infokommunikációs eszközöket (internetes zaklatások csalások)	Cél, hogy a célcsoport prevenciós előadásokon, szórólapokban információt szerezzen az internet veszélyeiről, szülők digitális tudásának fejlesztése
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség emelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése a helyi civil szervezetekkel együttműködve.
Szakemberek hiánya	A család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok szolgáltatásainak erősítése, valamint más segítő és prevenciós „utazó szolgáltatások” biztosítása országos, megyei vagy járási szintről a településekre.
Családi konfliktusok	A kezeletlen családi konfliktusok megoldására irányuló alternatívák (mediátor, pszichológus, életvezetési tanácsadás, life-coaching, szupervízió, tréning vagy terápiás csoport) működtetése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Magyarország Alaptörvénye XV. Cikke kimondja, hogy Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők iskolázottsági színvonalának emelkedése, belépésük a munka világába, a gyermekvállalás idejének kitolódása teljes élet átformálást igényelt, természetesen nem csak a nőktől, hanem a férfiaktól is. A munka és a családi élet összeegyeztetése azonban napjainkban is nehézséget jelent, mivel a gyermeknevelés adta feladatok még mindig túlnyomó részt a nőkre hárulnak.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	4,39	3,91	4,15%
2018	6,44	4,08	5,26%
2019	5,92	6,38	6,15%
2020	5,3	6,2	5,75%
2021	5,62	4,65	5,14%
2022	7,52	4,33	5,93%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

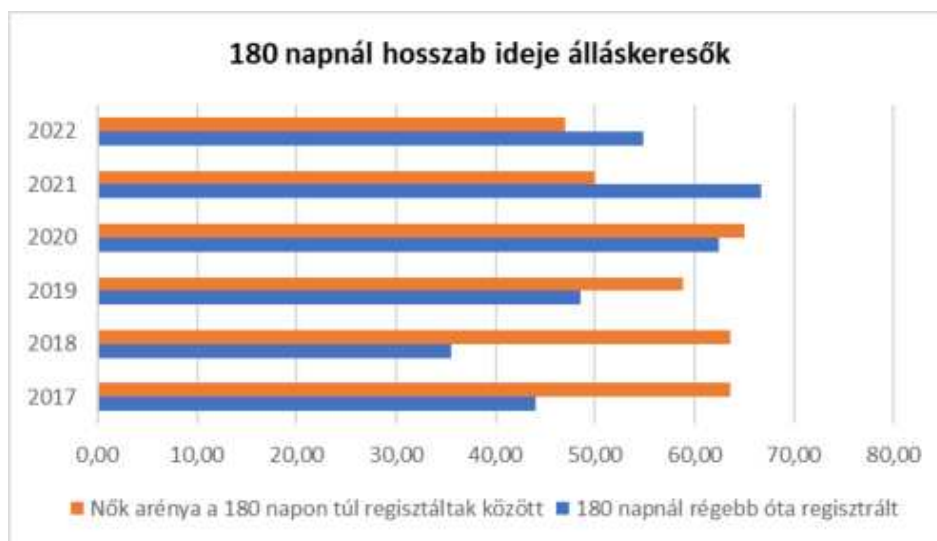
A táblázat adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A munkanélküli férfiak száma magas a táblázat szerint, ez abból is adódik, hogy a szakképesítéssel rendelkezők száma alacsony. A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. A szakképesítéssel nem rendelkező nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké.

A munka világa a nők számára az egyik legtöbb problémával érintett terület. Hangsúlyosan jelen van benne a megnövekedett és kiszámíthatatlan munkaidő, a rugalmatlan, nehéz munkakörülmények, munka és a család összeegyeztethetőségének nehézségei sőt sokszor lehetetlensége. Kimondottan női szempontból beszélhetünk az anyaság és munkavállalás feszültségéről.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	44	63,64
2018	35,48	63,64
2019	48,57	58,82
2020	62,5	65
2021	66,67	50
2022	54,84	47,06

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A gyermekgondozási időszakból a munka világába való zökkenőmentes visszatérés rendkívül nehezzé vált napjainkra. A változások oly mértékig felgyorsultak, hogy az, aki akár csak 1-2 évre is a gyermekgondozást, a családot választja, komoly nehézségekkel számolhat a fizetett munkába való visszatéréskor, annyira megváltozik a munkakörnyezet. Tekintettel arra, hogy a foglalkoztatók is tisztában vannak ezzel, gyakorta részesítik előnyben a férfi munkaerőt, réven hogy a betanítatásba vetett energiákból nagyobb eséllyel, és huzamosabb ideig profitálhatnak, s nagyobb valószínűséggel számíthatnak rájuk, mint tartós munkaerőforrásra.

A munka világtól való tartós távolmaradás a foglalkoztatási esélyeket tovább csökkenti. A profitorientált munkáltatói szemlélettel nehezen egyeztethető össze a kisgyermekes/többgyermekes családjának szerepe, mint potenciális munkaidő kiesési lehetőség.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A 2014-2020 közötti időszakban a GINOP-5.1.1-15 és VEKOP-8.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” című program keretében folytatódnak a munkaerő-piaci programok, melynek a 25 év feletti hátrányos helyzetű álláskereső, köztük a hátrányos helyzetű nők munkaerő-piaci integrációját célozzák.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Bár a nők egyre nagyobb számban jutnak felsőfokú iskolai végzettséghez, nem szabad elfeledkeznünk a nyolc általános iskolai végzettséggel vagy szakképesítéssel sem rendelkezők társadalmi csoportjáról sem. Számukra szinte lehetetlennek tűnik a nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedés.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében:

- Határozottan fel kell lépni a foglalkoztatás és a bérek terén meglévő nemi alapon történő különbségtétel felszámolása érdekében
- a női munkavállalók esetében támogatni kell a munka és a magánélet jobb összeegyeztethetőségére irányuló törekvéseket, támogatni és bővíteni kell a munkavállalást lehetővé tevő gyermek-elhelyezési lehetőségek körét
- támogatni kell minél több családbarát munkahely létesítését
- atipikus foglalkoztatási formák terjedésének támogatása. Az atipikus foglalkoztatási formák közé tartoznak a következők:

- Határozott idejű munkaviszony
- Egyszerűsített és alkalmi foglalkoztatás
- Részmunkaidős foglalkoztatás
- Munkavégzés behívás alapján
- Munkakörmegosztás (job-rotation)
- Távmunkavégzés
- Bedolgozói munkaviszony
- Munkaerő kölcsönzés
- Több munkáltató által létesített munkaviszony
- Iskolaszövetkezeti munkaviszony
- Köztulajdonban álló munkáltató munkaviszonya
- Vezető állású munkavállalók
- A cselekvőképtelen munkavállaló munkaviszonya

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

2014. január 1-től bevezetésre került a GYED Extra, mely 2016. január 1-től már a gyermek 6 hónapos korát követően lehetővé teszi a teljes munkaidőben történő munkavállalást a pénzbeli gyermekgondozási ellátásokra való jogosultság megtartása mellett.

Az atipikus foglalkoztatás vitathatatlan előnye a rugalmasság. Ha valaki részmunkaidőben vagy megosztott munkakörben, esetleg távmunkában vállal állást, annak sokkal nagyobb esélye lesz arra, hogy a munkája és magánélete között egészséges egyensúlyt teremtsen, amely rendkívül fontos lehet az anyáknak. A rugalmasság ugyancsak előny jelent a munkáltatói oldalon is. A különböző atipikus foglalkoztatási formák lehetőséget jelenthetnek a nőknek a karrier építésre és az anyaság valamennyi örömeinek megélésére.

A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. A községben családbarát munkahelyi megoldásra, rugalmas munkaidőkezdésre azért nincs példa, mert munkahely sincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségügyi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a háziorvossal is, így árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számával.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak a nemi alapú megkülönböztetés szélsőséges formájának tekinthető. A nők elleni erőszak alatt azokat a bűncselekményeket szokás érteni, melyek áldozatai között aránytalanul nagy számban vannak nők (pl.: szexuális/nemi bántalmazás és erőszak, családon belüli erőszak, nőkereskedelem). Pontos statisztikák nem állnak rendelkezésre a probléma mértékét illetően, ugyanis a hivatalos büntetőjogi adatok csak a bejelentett eseteket tartalmazzák, felmérések ugyanakkor azt bizonyítják, hogy a probléma sokkal súlyosabb.

Békés Megyében a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztályának Igazságügyi Osztálya látja el az áldozatsegítői feladatokat. A kapcsolati erőszak áldozata rendőrségi feljelentés során igazolást kapnak áldozatiságuk igazolására, mellyel azonnali pénzügyi segélyért és állami kárenyhítéshez is folyamodhatnak. Ezen túl jogi és pszichológiai segítséget is kérhetnek a szolgálattól, mely óriási segítséget jelenthet egy bántalmazó kapcsolatból menekülő nő számára.

Békés Megyében Orosházán található az Ökomenikus Segélyszervezet Biztos Pont Regionális Krízisambulanciája kapcsolati erőszak áldozatainak, azok családtagjainak, illetve a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek nyújt segítséget a Dél-Alföld régióban (Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)